

Sygn. akt I ACz 2586/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2017 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko M.H.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek zażalenia powódki

na punkt II postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 5 października 2016 r. sygn. akt I C 1171/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Jan Kremer

Sygn. akt I ACz 2586/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie I zwolnił powódkę D. S. od kosztów sądowych częściowo, a to od opłaty sądowej od pozwu powyżej kwoty 70 zł, a w punkcie II oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałej części.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódka podała, że sama prowadzi gospodarstwo domowe, jest właścicielem mieszkania o pow. 19,90 m², innego majątku nie posiada, a dochód jej stanowi renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie ok. 600 zł netto. Jako wydatki wskazała opłaty za czynsz, prąd, telefon oraz koszty zakupu biletów MPK, środków czystości, odzieży i żywności - w sumie 607 zł. Podała także, że posiada liczne długi, jednakże nie wskazała z jakiego tytułu i w jakiej wysokości. Oceniając powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powódka powinna co najmniej częściowo sprostac obowiązkowi fiskalnemu wobec Państwa wynikającemu z faktu wytoczenia przez nią

powództwa i w związku z tym zwolnił ją częściowo z kosztów sądowych tj. od opłaty od pozwu ponad kwotę 70 zł. Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka uzyskuje wprawdzie niewielkie, ale stałe dochody i nie ma nikogo na utrzymaniu. Jest tylko częściowo niezdolna do pracy zatem powinna wykorzystać możliwości podjęcia pracy w celu poprawienia swojej sytuacji materialnej i zgromadzenia środków niezbędnych do uiszczenia kosztów sądowych. Natomiast z koniecznością poniesienia kosztów sądowych powinna była się liczyć i tym samym przygotować się do procesu, który zamierzała wytoczyć. Kwota, do której zapłaty powódka została zobowiązana to jedynie 70 zł. Jest to kwota niewątpliwie niska, a wysokość jej nie przewyższa jednomiesięcznych dochodów powódki i należy uznać, że nie przekracza też możliwości zarobkowych powódki, co oznacza, że jest ona w stanie ponieść koszty w wysokości ustalonej przez Sąd. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 102 ust. 1 u.k.s.c. i art. 101 u.k.s.c.

Postanowienie to w punkcie II zaskarżyła powódka zażaleniem i wniosła o jego zmianę poprzez zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości.

Powódka podniosła, że kwota 70 zł, którą jest zobowiązana uiścić w oparciu o zaskarżone orzeczenie jest kwotą zbyt wysoką w stosunku do jej dochodów, to jest renty. Sąd Okręgowy nie wskazał jaką to możliwość podjęcia pracy widzi u powódki, zaś wskazał liczne sprawy sądowe, co w ocenie powódki jest niesmaczne. Powódka podkreśliła, że wytaczając powództwa realizuje ona konstytucyjne prawo do sądu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, że nie zostało wykazane, aby powódka nie była w stanie ponieść kosztów sądowych w orzeczonej części tj. w zakresie części opłaty sądowej od pozwu w kwocie 70 zł. O zwolnienie od kosztów sądowych może ubiegać się zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Z 2005 r., Nr 167, Poz. 1398), osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Natomiast stosownie do treści art. 101 ust. 1 u.k.s.c. sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów. Wobec tego, zwolnienie od kosztów sądowych uzależnione jest od ustalenia przez Sąd, w oparciu o okoliczności dotyczące stanu rodzinnego, majątkowego, dochodów i źródeł utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie, że osoba ta nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Powyższy stan winien wynikać z rzetelnego i wiarygodnego oświadczenia majątkowego zawierającego dane dotyczące wysokości uzyskiwanego dochodu, posiadanego majątku oraz stanu rodzinnego. Należy mieć na uwadze, że zasadą w procesie cywilnym jest ponoszenie przez strony kosztów sądowych, w tym opłat. Jedynie wyjątkowo Sąd zwalnia stronę z obowiązku ich uiszczenia. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest bowiem skierowana do osób najuboższych, które bez drastycznego ograniczenia bieżących kosztów związanych z ich egzystencją nie są w stanie ponieść kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy uwzględniając treść przepisu art. 102 u.k.s.c. i art. 101 u.k.s.c. trafnie wskazał okoliczności dla których uznaje zdolność powódki do poniesienia kosztów sądowych w części.

Sąd Okręgowy prawidłowo wziął pod uwagę fakt, że powódka nie jest pozbawiona źródeł dochodu, a kwota którą zobowiązana jest uiścić nie przekracza wysokości jej jednomiesięcznych dochodów. Powódka posiada stałe źródło w postaci świadczenia

rentowego. Przy czym powódka nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i w tym sensie posiada możliwość podjęcia zatrudnienia i poprawy swojej sytuacji materialnej.

Nadto Sąd Okręgowy trafnie zwrócił uwagę, że powódka winna przygotować się do procesu. Dla oceny tej kwestii przywołać można fragment uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r. (sygn. I CZ 99/80, Lex nr 8257): „Strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem i powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne”.

Sąd Apelacyjny zauważa, że z urzędu Sądowi Apelacyjnemu wiadomo jest, że na rzecz powódki zasądzono kwotę pieniężną 2 000 złotych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 stycznia 2017 r. do sygn. I S 411/16 z tytułu naruszenia prawa powódki do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Apelacyjny, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności uznał, że powódka ma możliwość zgromadzenia części środków na poczet uiszczenia opłaty od pozwu. Uiszczenie części kosztów sądowych w niniejszej sprawie, które na obecnym etapie postępowania ograniczają się do opłaty sądowej od pozwu w kwocie 70 zł, nie spowoduje uszczerbku utrzymania koniecznego dla powódki.

Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Jan Kremer